

Předvolební výměna gruzínských ministrů

Gruzie má od začátku srpna dva nové ministry – na ministerstvo obrany namísto Tiny Chidašeli nastoupil Levan Izorija, a na ministerstvu pro otázky usmíření a občanské rovnoprávnosti Ketevan Cichelašvili nahradila Paatu Zakareišviliho. Chidašeli a Zakareišvili ze svých postů odstoupili poté, co se jejich domovská Republikánská strana rozhodla jít do říjnových parlamentních voleb samostatně a nikoliv společně se stranou Gruzínský sen, s níž doteď tvořila vládní koalici.

(AJ) <http://www.rferl.org/content/new-georgian-defense-minister-appointed/27894112.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27893520.html>

Gruzínský prezident odmítl referendum o definici manželství

Prezident Margvelašvili odmítl konání referenda o tom, zda má být v gruzínské ústavě manželství explicitně definováno pouze jako svazek muže se ženou. Vyvolání plebiscitu, k němuž bylo potřeba sesbírat 200 tisíc podpisů občanů, iniciovali zastánci konzervativních hodnot, kteří mají v Gruzii značnou podporu společnosti. Prezident své rozhodnutí vysvětlil tím, že manželství v podobě svazku muže a ženy je již zakotveno v občanském zákoníku, a v referendu není možné měnit ústavu. Zároveň referendum nelze provést na celém území Gruzie, jak požaduje zákon, jelikož kontrole Tbilisi nepodléhají neuznané republiky Abcházie a Jižní Osetie.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27911280.html>

(RU) <http://ru.rfi.fr/kavkaz/20160812-prezident-gruzii-zapretil-referendum-po-odnopolym-brakam>

V Gruzii zadrželi podezřelé z plánování útoků na plynovod

Ilustrační foto

Zdroj: commons.wikimedia.org

V Gruzii bylo zatčeno 7 osob podezřelých z plánování útoku na plynovod, vedoucí z Ruska skrz Gruzii do Arménie. Podezřelí byli po pětiměsíčním sledování ze strany gruzínských tajných služeb zadrženi v okamžiku, kdy z úkrytu vyzvedávali výbušná zařízení, která údajně chtěli použít na nadzemní část plynovodu cca 20 km za Tbilisi. Vyšetřovatelé, rámuje případ jako pokus o „teroristický útok“, zmiňují možnou „ukrajinskou stopu“. Dle politologů mohou podobná prohlášení souviset s blížícími se říjnovými parlamentními volbami, v očích některých právníků pak otázka vyvolává samotný průběh vyšetřování.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/288029/>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27938623.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27940747.html>

Aktivisté bojují s radnicí za zachování zeleně v Tbilisi

Ilustrační foto

Zdroj: commons.wikimedia.org

Gruzínští aktivisté a aktivistky, sdružení kolem organizace Guerillovi zahradníci, již několik týdnů protestují před tbiliskou radnicí kvůli vykáčení většiny stromů na ulici Kazbegi. Stromy mají ustoupit stavbě hotelového komplexu. Dle protestujících bylo rozhodnutí o kácení založeno na expertíze nahrávající zájmům developerů, což z jejich pohledu jen dále doplňuje obecný trend úbytku zeleně napříč celým městem. Na základě této myšlenky požadují aktivisté odstoupení vedoucího ekologického odboru a změnu městské politiky. Starosta Tbilisi - David Narmanija – pod tlakem uvalil na kácení dočasné moratorium, přislíbil reorganizaci ekologické služby a zpřísnění trestů za nezákonné kácení. Na společném setkání s představiteli neziskového sektoru nicméně jednoho z účastníků hrubě urazil. Politická opozice v městském zastupitelstvu následně zahájila sběr podpisů k vyslovení nedůvěry starostovi.

(AJ) <http://www.rferl.org/content/georgia-tbilisi-green-activists-trees-development-paradze/27940387.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/288301/>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27938673.html>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27945837.html>

Odpor proti kácení aleje v abchazském Tkvarčeli

Proti kácení zeleně se vzedmula vlna nesouhlasu i v zapomenutém abchazském městě Tkvarčeli, někdejší průmyslovém centru, trpícím po rozpadu Sovětského svazu trvalým odlivem populace. Zde ale ani petice obyvatel nezachránila sedmdesátiletou cedrovou alej na hlavním městském prospektu před likvidací, kterou místní samospráva ospravedlňuje nutností ulici rekonstruovat a ochránit obyvatele i okolní zástavbu před hrozbou padajících stromů. S tím nesouhlasí místní ekologové, jejichž expertní posudek ale nebyl vzat v potaz.

(RU) <http://1url.cz/4twlC>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/a/27915360.html>

(RU) <http://sputnik-abkhazia.ru/radio/20160816/1019339697.html>

Sezónnímu obchodu mezi Abcházií a Gruzii se daří navzdory zákazům

Přestože na import a export potravin a průmyslového zboží z a do Abcházie platí zákaz, vzájemný obchod přes administrativní hranici s Gruzii dle zprávy EUMM (Monitorovací mise Evropské unie v Gruzii) vzkvátá. Obyvatelé Abcházie, překračující hranice, přenesou v kufrech a taškách až 3 tuny produkce denně. Dováží se hlavně sezónní ovoce a zelenina, z Abcházie pak proudí zejména lískové oříšky. Údajně až 70 % zemědělské produkce dostupné na trzích v příhraničním abchazském městě Gali, obydleném většinou etnickými Gruzíny, pochází právě z Gruzie.

(AJ) https://eumm.eu/data/image_db_innova/EUMM_Monitor_Issue_No_2_revised_August_2016.pdf

Výsledky cenzu v Jižní Osetii

Jižní Osetie zveřejnila výsledky místního sčítání lidu, provedeného v říjnu minulého roku. Dle zjištění zde žije celkem 53 532 obyvatel, z toho více než 30 tisíc v hlavním městě Cchinvali. Co se týče etnické skladby populace, většinu (48 146, tedy cca 90 %) tvoří Osetinci, Gruzínů je zde přes 7 % (3 966), Rusů pak přibližně 1 % (610 osob). Průměrný věk obyvatel je 40,1 let.

(RU) <http://cominf.org/node/1166509275>

(RU) http://sputnik-ossetia.ru/South_Ossetia/20160811/2874839.html

Ruský voják odsouzen na doživotí za masakr v Gjumri

Ruský voják Valery Permyakov, který v lednu 2015 zavraždil sedm lidí v druhém nelidnatějším arménském městě Gjumri, byl 23. srpna odsouzen na doživotí arménským soudem. Permyakov, který byl umístěn na 102. ruské vojenské základně v Gjumri, v lednu 2015 zastřelil a ubodal celkem sedm členů rodiny Avetisjan, včetně dvouletého dítěte. Vojín se poté bez uvolnění ze služby pokusil opustit Arménii a byl zadržen blízko arménsko-tureckých hranic. V Rusku byl Permyakov odsouzen k 10 letům ve vězení s maximální ostrahou za dezerci, krádež zbraní a nezákonné nošení zbraně, v Arménii čelil samostatnému obvinění za několikanásobnou vraždu. Soud nespécifikoval, kde si Permyakov trest odpyká, nicméně dle spekulací arménských médií to bude v Ruské věznici.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-russia-soldier-gyumri-massacre-verdict/27939732.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-russia-soldier-family-killing-trial-ends/27934449.html>

(EN) <http://www.eurasianet.org/node/71596>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/288373/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/288061/>

Arménská opoziční strana Heritage stáhla kandidaturu v místních volbách v reakci na zatčení členů

Strana Heritage (Dědictví), vedená neúspěšným prezidentským kandidátem z roku 2013 Raffi Hovannisjanem, stáhla svoji kandidaturu v místních volbách, které se budou konat v září a říjnu poté, co byli zatčeni její členové. Místopředseda strany Armen Martirosjan byl vzat do vazby společně s dalšími členy strany Davidem Sansarjanem a Hovsepem Khurshudjanem, a opozičním aktivistou Andreasem Ghukasjanem z hnutí „Vstaň, Arménie!“. Zatčení byli obviněni z organizace masových nepokojů v reakci na obsazení policejní stanice v Erebuni na přelomu července a srpna. Martirosjan a Khurshudjan byli propuštěni na kauci, ostatní zadržení mají vazbu nařízenou na dva měsíce, dokud se případ neprošetří. Strana Heritage zmínila, že obvinění jsou vykonstruovaná.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-opposition-politicians-detained-ghukasian-sansarian-khursadjan/27895449.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-opposition-heritage-leader-freed-bail/27929306.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-opposition-pulls-out-local-elections/27926004.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/288160/>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/286815/>

Zemřel Mikael Danieljan

Mikael Danieljan
Zdroj: hro.org

24. srpna v Jerevanu náhle zemřel přední arménský lidskoprávní aktivista Mikael Danieljan, předseda a zakladatel Helsinského Sdružení (Helsinki Association). Danieljan byl dlouholetým bojovníkem za demokracii, lidská práva a především za práva žen a LGBT. V roce 2009 obdržel prestižní cenu „Ochránce Svobody“ od ambasády Spojených států v Arménii. Danieljan měl již dříve problémy se srdcem. Zemřel ve věku 57 let.

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/288137/>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/36659/>

(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/21849.html>

Kontroverze na medailovém ceremoniálu v Riu

Arménský zápasník Artur Aleksanjan porazil ve finále v řecko-římském zápasu do 98 kg na olympiádě v Riu kubánského soupeře a získal pro Arménii první a jedinou zlatou medaili. Slavnostní vyhlášení se ale neobešlo bez kontroverzí. Aleksanjan měl na sobě při vyhlášení tričko s portrétem Roberta Abajyana, seržanta padlého v dubnových střetech v Náhorním Karabachu a nejmladšího držitele medaile ‚Hrdina Arcachu‘. Olympionik gesto doplnil výrokem, že vítězství věnuje arménským vojákům, kteří brání hranice a těm, kteří v Karabachu padli. Pro Arménii to je po dvaceti letech první zlatá medaile a teprve druhá od její samostatnosti v roce 1991.

(EN) <http://www.rferl.org/content/ukrainian-serbian-athletes-win-countries-first-gold-medals-rio-olympics/27927549.html>

(EN) <https://armenpress.am/eng/news/857283/arthur-alexanyan-dedicates-olympic-victory-to-heroes-of-nagorno-karabakh-war.html>

Dozvuky červencové krize

Arménie se pomalu vzpamatovává z nepokojů. Prezident Sarkisjan slíbil ustanovit novou „vládu národní jednoty“, která ale nebude obsahovat „teroristy a jejich obhájce“ – tedy především stranu Founding Parliament a pravděpodobně také stranu Heritage. Zadrženi členové skupiny Sasna Ts’rer, frakce Founding Parliament, kteří v červenci obsadili policejní stanici v Erebuni, čekají ve vazbě na proces. Většina zadržovaných nepřiznala obvinění a podali odvolání zejména z důvodu, že obvinění proti nim jsou totožná, nereflektují každého individuálně a že proces je politický. Soud všechna odvolání zamítl. Zadržovaný člen skupiny Arayik Khandojan kandiduje v místních volbách na starostu osady Tsaghkahovit. Founding Parliament se od kandidatury distancoval a dále nabádá své členy nekandidovat ve volbách, ale usilovat o změnu na ulici.

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-president-sarkisian-calls-for-national-accord-government-excluding-terrorists/27894124.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenian-gunman-seeks-mayor-office-home-town-despite-founding-parliament-discouragement/27942516.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-appeals-rejected-gunmen-police-station/27938144.html>

Jednání Ruska, Íránu a Ázerbájdžánu - Kaspik, Sýrie a Karabach

Dne 8. srpna se v Baku uskutečnila historicky první schůzka prezidentů Ruska, Íránu a Ázerbájdžánu. Lídři diskutovali o budoucích dopravních projektech v regionu Kaspického moře a právním statutu tohoto moře. Cílem zamýšleného koridoru je snížení nákladů, zejména při obchodování na trase mezi Ruskem a Indií. Putin, Rúhání a Alijev se věnovali též otázkám regionální bezpečnosti, Sýrii a řešení konfliktu v Náhorním Karabachu - konkrétně návrhu předloženém organizací OBSE, který Rusko prosazuje s podporou Francie a USA. Mírový plán navrhuje, aby se Arménie vzdali okupovaných území v bezprostředním okolí Náhorního Karabachu výměnou za ústupky ze strany Baku při řešení statutu mezinárodně neuznané entity. Týden po Putinovi letěl jednat do Baku ruský ministr obrany Sergej Šojgu.

(RU) <https://ria.ru/world/20160808/1473888913.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-iran-russia-presidents-meet-baku/27909041.html>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/news/16530/>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/politics/16619/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/russia-azerbaijan-talks/27923425.html>

“Nelegální podnikání” opozičníků a nová vlna zatýkání

Bakinský soud zkrátil podmíněný trest za údajné nelegální podnikání ázerbájdžánské investigativní novinářky Chadídže Ismajlové z 3,5 let na 2 roky a 3 měsíce. Soud tak svérázně odpověděl na žádost novinářky o stažení obvinění, jež mezinárodní organizace označují za vykonstruované. Ismajlová, odsouzena vloni na 7,5 roku, byla v květnu podmíněčně propuštěna, nemůže však vycestovat ze země. Kvůli údajnému nelegálnímu podnikání byl zadržen Natig Džafarli - tajemník a jeden ze zakladatelů opozičního hnutí “ReAl” (“Republikánská alternativa”). Hrstka zbylých nezávislých právníků tvrdí, že nelegální bylo naopak Džafarliho zadržení, výslech a prohlídka bytu, včetně zabavení šperků jeho ženy. “ReAl” je v současnosti nejvlivnější politickou opozicí Alijevova režimu. Poslední srpnový den proběhlo v Evropském parlamentu slyšení o situaci lidských práv v zemích mimo EU. Koordinátorka “Koalice sportem za lidská práva” (Sport for Rights) při této příležitosti prohlásila, že v předvečer ústavního referenda v Ázerbájdžánu (26. září) se spustila nová vlna zatýkání opozice.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/36489/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-ismayilova-sentence-reduced/27908392.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-ismayilova-travel-ban-upheld/27923098.html>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/287492/>

(EN) <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/events.html?id=20160831CHE00021>

Stoupenci Gülena v hledáčku policie

Ázerbájdžánská státní prokuratura zahájila blíže nespecifikované trestní vyšetřování místních stoupenců Fethullaha Gülena - tureckého duchovního žijícího v USA, jehož Ankara považuje za strůjce červencového pokusu o převrat. Minulý měsíc byla zakázána soukromá ázerbájdžánská televizní stanice, která připravovala s Gülenem interview. Během srpna byla fakticky uzavřena Kavkazská univerzita v Baku asociovaná s gülenovským hnutím “Hizmet”, které podporuje rozvoj vzdělání. Zároveň bylo vyhoštěno 50 akademiků a správu nad univerzitou převzal státní podnik SOCAR. Minimálně čtyři další “stoupenci Gülena”, zaměstnanci mobilního operátora, byli obviněni ze zneužití pravomocí při údajném úniku osobních dat. Dva z nich jsou zároveň činní v opoziční Straně ázerbájdžánské národní fronty.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-turkish-instructors-fired-gulen-links-turkey/27928277.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-arrests-four-ties-turkish-cleric-gulen/27934937.html>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/news/16922/>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/politics/17019/>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/politics/16741/>

Svoboda náboženství

Zpráva amerického ministerstva zahraničí tvrdí, že ázerbájdžánská vláda zásadně omezuje práva “nekonvenčních” náboženských skupin, jejichž lídři jsou často vězněni. Mezi nejpronásledovanější skupiny patří Svědci Jehovovi a stoupenci duchovního Gülena. Represe se nevyhnuly ani šíitské náboženské skupině “Muslimská jednota”, jež byla prohlášena za teroristickou organizaci v souvislosti s nepokoji v Nardaranu v listopadu 2015, a jejímu lídrovi Bagirzademu, který čelí řadě závažných trestních obvinění. V takřka desetimilionové zemi se 96 % obyvatel označuje za muslimy (65 % šíitů, 31 % sunnitů), žijí zde však i křesťané, molokáni či židé.

(EN) <http://www.state.gov/j/drl/rls/irf/religiousfreedom/index.htm?year=2015&dld=256165#wrapper>

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/news/16631/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/caucasus-report-azerbaijan-shiite-trial-link-extremism-to-opposition/27920594.html>

Levná bavlna v rukou monopolistů

Ilustrační foto

Zdroj: commons.wikimedia.org

Tradice pěstování bavlny sahá v Ázerbájdžánu do 6. století. V sovětském období se obchodnímu artiklu přezdívalo "bílé zlato", toto průmyslové odvětví nicméně po vyhlášení nezávislosti upadlo. Prezident Ilham Alijev oznámil, že v roce 2017 se produkce bavlny ztrojnásobí na 300 – 350 tisíc tun. Vláda slibuje pěstitelům bavlny podporu, ti však tvrdí, že jde o plané sliby. Současná výkupní cena je 0,35 USD/kilogram, zatímco v Íránu či Turecku je to trojnásobek. Farmáři též upozorňují, že výkup bavlny je v rukou monopolistů, kteří ji přeprodávají za 1,60 USD.

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/society/16649/>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na

<http://www.cestainicativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:

Barbora Jelínková, Ondřej Zacha, Jakub Šimák, Pavla Švecová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.